

2011. november - 60. szám

Csík falu

Reverinda

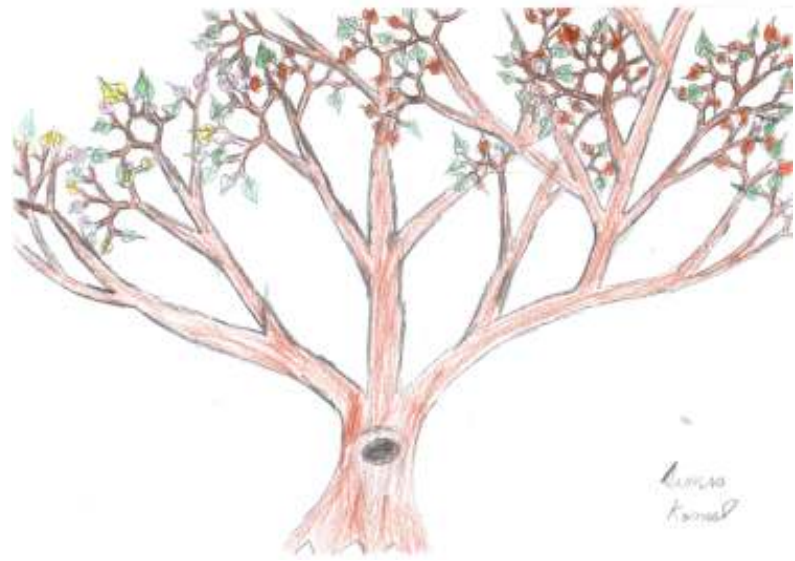
A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége ingyenes gyereklapja

Kinek szüve odahúz, keze lába odacsúsz

Az Ősz

Sim-sum, fúj a szél,
ez a kis fa, jaj, de fél,
minden ága megremeg,
a levele lepereg.
Ej, haj, semmi baj,
újra zöldül majd a gally

Hajlik az ág, fúj a szél, (szélfújás utánzása)
nyirfa lombja összeér, (magastartásban kezünket a fejünk felett összerántjuk)
újra vissza, újra szét, (karokat leengedjük, majd vissza)
rajta, rajta, most elég! (ugrálunk, közben taps)

En nagyon szeretem az őszt, mert
akkor még nem mindig van
hideg és bánt tudunk
játékosni még. Van mikor
esik az eső is de idén nem
szokott esni. Mikor jó az idő
akkor megnézzük az erdőt
mert bismegünk a mezőre
és lezsedjük a fűt. Szóval
ésszerűen, szeretem az őszt mert
az erdő mindig lesz a
falevelés megkezdésének meg-
kezdésének és falevelés
levegőjének és azokat
örömmel és szeretettel nézzük
mert a természet nagy hatalom
és abba ugrándozunk.
En szeretem ezt a évszakot
Hati Gabina
VI. osztály

NEPDAIVETÉLKEDŐ

Csik faluból három kis lány vett részt a Trunkban
megszervezett népdalvetélkedőn: Matei Ioana, Cochion
Rodica és Iyuma Georgiana.
A gyerekek műpeseletten tettek bizonyos ígéreteikről.

Dumitru Anna

November 19-én kezdetét vette a VIII. Szeret menti Népdalvetélkedő, immár második alkalommal Trunkon. A megnyitón énekelt Dumitru Anna, tavalyi Csík falusi győztes, majd kezdetét vette a gyerekek vetélkedője. A verseny után ebéd volt és nagy izgalommal vártuk a győztesek kihirdetését, azt hiszem nehéz dolga volt a zsűrinek, mert mindenki nagyon szépen énekelt. Én nagyon örvendtem mert II. díjat vettem el. Nagyon jól telt Trunkon, és örvendtem, hogy Csík faluból is volt győztes.

Kotyor Rodika

Tahács Gyula:
Szüreti vers

Szüretelnék, ünneplők,
Látod-e már ennél szebbet?
Sis, rigo, meggyoró,
mustat leli bishancsó,
Sze láttam szebbet.

Az égnélk arva bor jó,
gyerekeknek must csokoládé,
sis, rigo, meggyoró,
Szüretelni, jaj de jó!
Igyunk erre egyet!

Erik faluban mindenkinék sok szőlője van a mezőn. Tavasszal megmészik, aztán nyáron kétszer megkapáljuk a szőlőt. Néhaunk feteke szőlőnk van. Ilyenkor óvatosan bemenünk a szőlőbe és letesszük a szőlőt, sokat szoktam enni belőle. Itt szoktam székkel és utána lemosóval járni és csinálni belőle bort. Én nagyon szeretem a mustat és szoktam belőle inni mielőtt megmészik a szőlőt. Utána letesszük nagy putyisokba és ott hagyjuk, hogy csánodjék meg a bor. É amikor kicsi akkor letesszük flakonyokba és leviszük a birtok mert ott hideg van és eltart.

Erik Raula
v. osztály

Mindenszentek ünnepe!

Halottak napja
Ez az időtartam nekem a temetők és emlékszem a récskőre,
mely évek óta is csendes vigyágot és gyertyák. Megyünk a
templomba is, és a pap mond misét a kőházért, és
összesen emlékszem. Évek is, mert ottóli a novemberbe
maradnak.
Imreka Pálinka, vezető

A mindenszentek napja keresztény ünnep, amelyet a katolikus egyházban november 1-én tartanak a valaha élt igaz emberek tiszteletére.

A halottak napját előzi meg. Estéjét a halottak estéjének is nevezik, ilyenkor sok helyen hosszan, akár 1-2 órán át szólnak a harangok a halottak emlékeztérére.

A halottak napján nem csak a halottak miatt megyünk ki a temetőbe, hanem saját magunkért is. Szeretteink sírja, mellett imádkozni, döbenten megállni a megmásíthatatlan igazság előtt mindannyiunknak hatalmas lecke, megrázó tanulság.

A hideg zimankós novemberi délután, lelkedben felszakadhat a csalóka, csillogó homály, és megvilágosodhatsz. Csak a jó Isten által felkínált maradandó örök értékekért érdemes élni és dolgozni.

Halottak napja
Halunk a földben a halottak
napja egy szűk, hogy ezzel emlékezünk
mire, éppen a lenélle.
Ez a néhány szívet gyertyák gyújtunk
is ezzel emlékezünk.
Ez a napos várnak felhatal, valahán
halunk, ismerem fő lelet is az a nyomatok
együtt emelnek meg.
Ez az a Halottak napja. Elni földben.
Imreka Pálinka, vezető

Tudnivalók az ősziről!

Az ősz hónapjai a szeptember, az október és a november. Magyarországon szeptemberben kezdődik az új tanév. Ekkor kezdünk iskolába járni.

A szeptember jellemzője, hogy a nappali felmelegedés a nyárra emlékeztet. Ezért is nevezik ezt az időszakot „vénesszonyok nyarának”. A hajnalok és az éjszakák már hűvösek. A gerinctelen állatok – a szúnyogok, a darazsak, a sáskák, a tücskök és a lepkék – még nem is sejtik, hogy hamarosan beáll a hűvös idő. Ilyenkor már roskadoznak a gyümölcsfák a finom, érett gyümölcsöktől. Ősszel érik a szőlő, a szilva, az alma, a dió, a gesztenye, a mogyoró és a körte is. Költöző madaraink, a fecske, a sárgarigó, a poszáta melegebb vidékre repülnek.

Szeptember 29. Mihály napja. Ezen a napon hajtották be régen a szabadban tartott állatokat a legelőkről a faluba, téli szálláshelyükre. A szeptembert régen Szent Mihály havának nevezték.

Az október már hidegebb hónap. Gyakoriak reggelente a ködök, hűvösek az esték. Az éjszaka hosszabb, mint a nappal. A fák, bokrok levelei megsárgulnak, megbarnulnak, majd lehullanak. Ilyenkor érdemes megkóstolni a somot az erdei sétánk során. Megkezdődik a határban az őszi vetés. A hőmérséklet csökkenése miatt elrejtőznek a rovarok a kövek alá vagy különféle üregekbe. A méhek a kaptáraikba, a halak a víz fenekére húzódnak. A rágcsálók eleséget halmoznak fel odvaikban. A nagyobb emlősök vastag, téli bundát növesztenek. Ilyenkor hullatják el a hím őzek és szarvasok az agancsukat. Változékonyá válik az időjárás, többször esik az eső.

A november az ősz utolsó hónapja. Tovább rövidülnek a nappalok. November végén már csak reggel 7 óra körül kel fel a nap, és délután 4 óra körül már nyugszik is. Néha fagypont alá is süllyed a hőmérséklet. Ekkorra befejezik a földeken az őszi munkákat. A fák már kopaszok, az állatok barlangba, odúba, az avar alá rejtőznek. Csendes az erdő. Mi is szívesen megyünk be a meleg szobába. Ez a hónap jeles napokban gazdag.

November 1. Mindenszentek napja, másodikán pedig elhunyt szereteteinkre emlékezünk. Virágot viszünk a temetőbe, gyertyát gyújtunk a sírjuknál.

FELADATLAP

1. Egészítsd ki az olvasott szöveg alapján!

November 11. Márton napján hagyományos ünnepi eledel a Márton-napi lúd. November 25. Katalin, időjóslo nap: Ha Katalin kopog, karácsony locsog. November 30. András napján kezdődtek régen a disznóvágások.

1. Húzd alá a szövegben az őszi hónapok nevét!

2. A meleg őszi idő neve: _____

Írd ki a szövegben említett költöző madarakat!

3. Egészítsd ki az olvasottak szerint!

Késő őszi reggeleken gyakran ereszkedik _____ a tájra.

A _____ levelei elszíneződnek és _____.

Egyre _____ besötétedik. _____ a hőmérséklet.

A téli álmot alvó állatok _____ az odúkba, üregekbe.

4. Kösd össze a jeles napokat a hozzájuk kapcsolódó szokással!

Szept. 29. Mihály-nap

Kezdődnek a disznóvágások.

Nov. 11. Márton-nap

Behajtják az állatokat a legelőről.

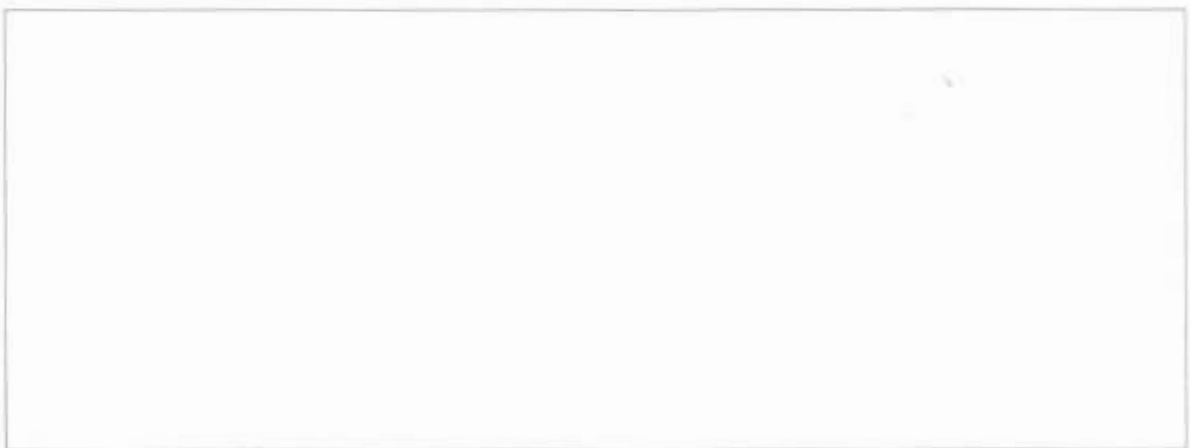
Nov. 25. Katalin-nap

Ludat esznek.

Nov. 30. András-nap

Ha ilyenkor fagy, karácsonykor enyhe lesz az idő.

5. Rajzold le azokat a gyümölcsöket, amelyek ősszel érnek!

ŐSZI MUNKÁINK

Miután a halottak napján sokunk meggé
 a templomba és utána a temetőbe.
 De előtte nap kimennünk és
 kitaláljuk a sirt. Aztán meggyűnk
 közösen és imádkozunk, tesszük
 virágokat és gyűjtünk gyertyákat.
 Én a halottak napján mennek
 édesanyám sírjához és ott
 imádkozunk és veszek magamra
 virágot. Nekem erőt hárnyzik
 édesanyám, megolorítottam erőt,
 de mindig a szívembe marad.
 Balint Felicia
 8-osztály

Halloween története

A halloween ősi kelta hagyományokból kialakult ünnep, ami mára már az egész világon elterjedt. A boszorkányok, kísértetek és egyéb szellemek ünnepe, melyben összemósódott a keresztény halottak napja. A halloween angolszász eredetű Amerikai ünnep a Minden-szentek előestéjén ünnepelték a kóbor lelkek, a kelták halotti istenének éjszakájának nevezték.

A kelták az új évet november 1-jén ünnepelték egy nagy fesztivállal. A kelta hagyomány szerint a napisten Samhain, a halál és sötétség istenének fogságába került ilyenkor.

Az újév előestéjén, október 31-én, a hiedelem úgy tartotta, Samhain összehívta a halottakat. A halottak különböző formában jelentek meg; a rossz lelkek, állatok figuráit öltötték fel.

Mostanra már nálunk is a gyerekek az iskolákban megünneplik a halloweent, töklámpásokat faragnak ki, beöltöznék ördögöknek, boszorkányoknak, szellemeknek.

Őszi munkálatok

Minden őszi munkát az almák szedése
követ, elterjedésük segítik legyűlni. A
kertünkbe sok almája van, én felmennem a
fára a faeszközzel és bezedem az almákat.
Majd édesanyom lent kiszalasztja és ami jó
szé elrakjuk telce! Én szeretem szedni
az almát, és az almát is nagyon szeretem.

Dumitru Anna - Maria
V. osztály

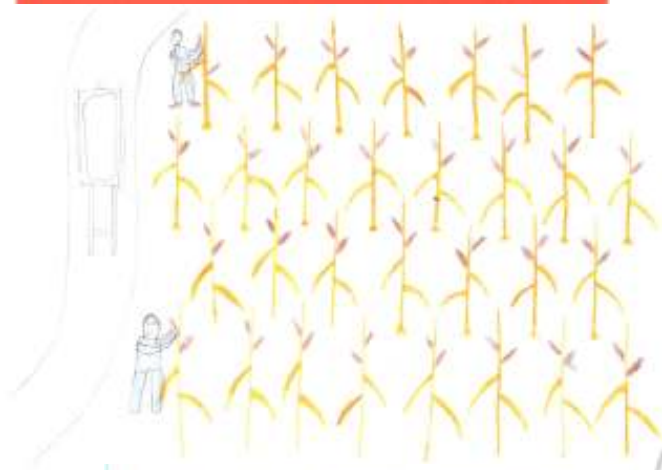
Minden munkát szed az őszi munkák
közéjük a dió. Amikor nem van
hulladék le a dió akkor én felmennem
a fára egy nagy kováccsal és lezárom
a diókat, aztán legyűlni!
Én szeretem a diót, jótartó és
ami akkor is amikor még nincs
szedem megvárakoztat, akkor
felmennem a fára és szedek magamnak
és a kováccsal nagyon megfogja a dió
és akkor azelőtt a dió akkor is szedem.

Kinga Telesco
VII- osztály

Minden őszi munkák között a piros, málna
és a fűzben egy mész a kerti munkák
közéjük sok pirosunk van, mert azt a
szedjük azért az állatoknak is, és
nehéz a munka a munka, hogy
megvárakozt és csakunk kedde márt amit
én ezért szeretek. Aztán legyűlni a
kerti is, a munka, mert azt kellen
szedjük az imáink.

Imbrea Andreea
Macalina
VIII- osztály

Radnóti Miklós Október

Külvös arany szél lobog,
leülnek a vándorok.
Kamra mélyén égér rág,
aranylik fenn a faág.
Minden aranyárga itt,
sárgott sárga zászlokat
Érdobne még nem meri,
hát lángeti a tengeri.

Eochior-Tamas Juliana

Karácsony Budapesten és itthon!

December 15-18. között 10 csík falusi és 10 magyarfalusi gyerek kísérő tanáraikkal hivatalosak voltunk a Parlamentben megszervezett gyerekkarácsonyra! A megszervezett programra közösen 20 gyimesközéploki gyerekekkel vettünk részt Rácz Árpád és Póra Mónika tanítók kíséretében.

Szálláshelyünk Balatonkenesén volt, a Balaton partján lévő Napfény szállóban, amely emeletes volt és lift is volt a gyerekek nagy örömére! Szombaton felutaztunk Budapestre ahol a Magyar Állami Operaházban megnéztük a „Diótörő” című balett előadást, a gyerekek nagy odafigyeléssel nézték, és élvezték.

Vasárnap a parlamentbe tehattünk látogatást, minden csapat egy idegenvezetőt kapott aki egy kicsit bemutatta a Parlamentet, majd különböző

termekben felszerelt játékokon és kézműves foglalkozásokon vehettek részt a gyerekek. Volt ott arcfestés, kerámiázás, ablakfestés, különböző karácsonyi dísz készítése is, amit a gyerekek nagyon szerettek! A gyerekek vidáman tértek haza a gazdag ajándékokkal, és tele élményekkel.

2011. december 22-23-án tartottuk Csík faluban a karácsonyi ünnepséget. Ezt megelőzte a lelkes készülődés, a gyerekekkel közösen énekeket és verseket választottunk, összeállítottuk az ünnepi műsort. A kis Jézust várva karácsonyi díszeket készítettünk, amelyeket a gyerekek kiszínezték, majd együtt felraktuk az osztály illetve óvoda termében.

Az ünnepségre csütörtök és péntek délután került sor, amelyre a gyerekek szülei is hivatalosak voltak. Szép számban meg is jelentek, és így közösen örvendezhettünk az ünnepnek. A műsor után a gyerekeknek kiosztottuk a karácsonyi ajándécsomagokat és a szülőket is megvendégeltük.

Kányádi Sándor:

Novemberi verselő

Nyugaton, keleten
vörös az ég alja.
Régtől nem kelepel
kéményen a gólya.

Csóka- s varjúsereg
lepi el a fákat,
véget a szél se vet
a nagy csárogásnak.

Pedig fúj, ahogyan
fújni tud November,
birkózik a csupasz
hegyekkel, vizekkel.

Bömböl a szél, süvölt,
dühében már jajgat:
túlcsárogják dühét
a csókák s a varjak.

Írták és illusztrálták:

A csík falusi gyerekek és tanáraik
Észrevételeiket a kontakt@csango.ro címre várjuk!

Szerkesztőségünk címe:

Moldvai Csángómagyarok Szövetsége,
RO 600069, Bacău, str. Cremenea 2/D/1, O.P. 1, C.P. 124

A lap megjelenését támogatta a:

